

ผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Effect of Synectics Instruction Model with Writing Process Approach on Creative Writing Ability of Grade 9 Students

ชนาพร คงชาติ¹ สุวรรณ จุ้ยทอง² และพิทักษ์ นิลนพคุณ³

Chanaporn Kongchart¹ Suwana Juithong² and Phithack Nilnopkoon³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัญรัตน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 31 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 2) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 3) แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.839 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียวและแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

¹ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Master of Education in Curriculum and Instruction Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
E-mail: chana.aomm@gmail.com

² สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Master of Education in Curriculum and Instruction Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
E-mail: su_jui2012@hotmail.com

³ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Master of Education in Curriculum and Instruction Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage
E-mail: phithacknil@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare the creative writing abilities of ninth grade students before and after being taught through synectics instruction model with writing process approach; and 2) to compare the creative writing abilities of ninth grade students between learning through synectics instruction model with writing process approach and traditional model. The sample was students of Thanyarat school in the first of the academic year 2019. The sample was a class of ninth grade students treated as experimental group and a class of ninth grade students treated as control group. The experimental group was 31 students. Meanwhile, the control group was 35 students. Both of them were selected by Multi-Stage Random Sampling. The instruments used in this research were; 1) the 10 instructional plans which contained synectics instruction model with writing process approach for 20 periods; 2) the 10 instructional plans which contained traditional model for 20 periods; and 3) a subject test on creative writing abilities with a reliability value of 0.839. The statistics used for the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test for a dependent group, and for two independent groups.

The research findings were as follows: 1) The ninth-grade students' posttest of creative writing abilities using synectics instruction model and writing process approach was higher than the pretest at the statistical significance level of 0.05.; and 2) The ninth-grade students' posttest of creative writing abilities using synectics instruction model and writing process approach was higher than the traditional model at the statistical significance level of 0.05.

Keywords: Synectics instruction model, Writing process approach, Creative writing abilities

วันที่รับบทความ: 08 มกราคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ: 29 กรกฎาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 06 สิงหาคม 2564

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

แนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง ทักษะหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ถือเป็นทักษะสำคัญของคนที่จะอยู่ในสังคมและคนที่ต้องใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตอย่างมาก (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ: 2559)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดสร้างสรรค์สามารถใช้วิธีการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากการเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยทำให้เกิดภูมิปัญญาด้านสำนวนภาษาใหม่ ๆ สำหรับการติดต่อสื่อสารได้ทันต่อเหตุการณ์ ดังที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไว้คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเริ่มต้นตั้งแต่ชั้นพื้นฐานด้วยการให้ผู้เรียนรู้จักคำ วลี หรือกลุ่มคำที่เรียกว่า การสร้างคำศัพท์ จากนั้นจึงให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการ

เขียนประโยคแบบต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ รู้จักการเชื่อมคำ การเชื่อมประโยค การเชื่อมข้อความจนเป็นย่อหน้าต่าง ๆ ด้วยเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยศึกษารายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573 จากรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2555-2559) พบว่าผู้เรียนในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนายังไม่สามารถเรียนรู้ทักษะของศตวรรษที่ 21 ได้มาจากเหตุผลสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) การสอนส่วนใหญ่ยังเป็นรูปแบบการถ่ายทอดความรู้เฉพาะความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงด้วยการบรรยายและตำรา (2) หากผู้เรียนไม่ได้รับการสอนโดยตรงและชัดเจนในชั้นเรียนที่โรงเรียน ผู้เรียนจะไม่สามารถเรียนรู้จากที่อื่นได้ด้วยตนเองด้วยขาดทักษะการคิดและการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ (3) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่วัดและประเมินได้ยากกว่าการวัดความจำ เมื่อครูไม่สามารถวัดได้ก็เสี่ยงที่จะลดการสอนทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เพื่อมิให้ต้องไปเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมิน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กัน รวมทั้งใช้การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์และเขียนสร้างสรรค์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการศึกษา รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ และการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ สามารถพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ดังที่ Bruce Joyce, Marsha Weil, with Emily Calhoun (2000) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบซินเนคติกส์มี 2 วิธีด้วยกัน คือ แบบที่ 1 ใช้เพื่อสร้างผลงานที่แปลกใหม่ และแบบที่ 2 ใช้เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสิ่งที่ยังไม่รู้จัก การจะใช้วิธีที่ 1 หรือแบบที่ 2 ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสอน รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์นี้ พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดของกอร์ดอน (Gordon) ที่กล่าวว่าบุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ ของตน โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่น ทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่น และถ้ายังให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะยิ่งได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น นอกจากนี้ Cohen (1990) ได้กล่าวถึง การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Approach) เป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสฝึกคิดและพัฒนาทักษะการเขียน เนื่องจากผู้เขียนจะต้องเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ข้อมูลต่าง ๆ ไปยังผู้อ่าน ผลงานที่ผลิตออกไปต้องอาศัยกระบวนการเขียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การร่าง และมีการตรวจสอบงานเขียนจากเพื่อน หรือมีการประเมินผลโดยตนเองก่อนที่จะถึงมือครูผู้สอน จากการศึกษา รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ และการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ สามารถพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้สูงขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

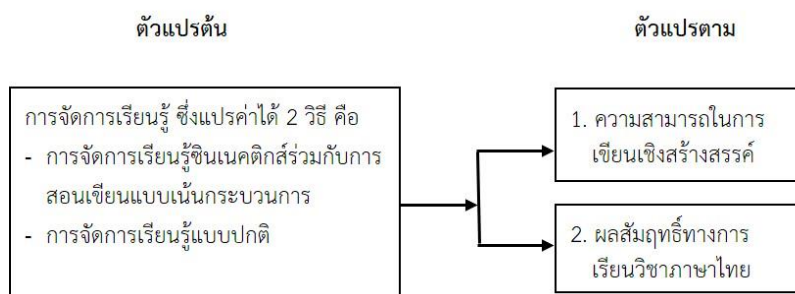
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 31 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งแปรค่าได้ 2 วิธี คือ 1) การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และ 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1. แบบแผนการทดลอง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Experimental Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ Two group pretest-posttest design มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการทดลอง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 10 แผน

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 10 แผน

2.2.3 แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบอัตนัยเขียนตอบ จำนวน 5 ข้อ

2.3. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีขั้นตอนในการศึกษาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และรูปแบบการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

(3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ตามที่ได้พัฒนาขึ้น

(4) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการประเมินความสอดคล้องมีคะแนนระหว่าง 4.00 – 5.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65

(5) นำแผนการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีขั้นตอนในการศึกษาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(2) กำหนดหัวข้อและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน โดยคำนึงถึงผลการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้

(3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

(4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจแก้ไขไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2.3.3 แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนในการศึกษาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา

(2) ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบต่อไป

(3) ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการตรวจให้คะแนนผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

(4) สร้างและกำหนดลักษณะแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 8 ข้อ ต้องการใช้จริง 5 ข้อ เสร็จแล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(5) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.8 – 1.0

(6) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31 – 0.55 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 – 0.65

(7) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่คัดเลือกไว้แล้ว จำนวน 5 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.839

(8) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ทดสอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มควบคุมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และสอนกลุ่มควบคุมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

2.4.3 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการสอนแล้ว ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ทดสอบทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for dependent sample)

2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการสอนแบบปกติ โดยใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test for Independent sample)

3. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ

คะแนน	$\bar{x}$	N	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	70.83	31	4.75	29.134*	.000
หลังเรียน	81.71	31	3.49		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า Sig < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการกับแบบปกติ

ห้องเรียน	$\bar{x}$	N	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	81.71	31	3.49	2.345*	.022
กลุ่มควบคุม	79.65	35	3.59		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า Sig < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ต้องอาศัยรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควบคู่กัน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบนี้ขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ และการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แต่ละรูปแบบส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา แก้วศรีนวม (2557) ที่พัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธมน ภิงคารวัฒน์ (2557) ศึกษาความสามารถในการเขียนความเรียงของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางการเขียนความเรียงของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยด้านการมีความรู้ ความสามารถ และเจตคติด้านการเขียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการเขียนความเรียง อยู่ในระดับ “ดีมาก”

4.2 คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดสถานการณ์และค้นคว้าข้อมูล ขั้นนี้เป็นขั้นตอนในการเตรียมความพร้อมก่อนการเขียน ผู้สอนเสนอหัวข้อ เรื่องราว สถานการณ์ที่เป็นประเด็นปัญหาให้นักเรียนเกิดความสงสัยและต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนในชั้นเรียนสามารถกำหนดหัวข้อที่ตนเองสนใจและต้องการเขียน ร่วมกันคิดหาคำตอบ กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และสามารถอธิบายความคิดเห็นของตนเองที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ผู้สอนเสนอไว้ สอดคล้องกับประภาส สีหอำไพ (2531) กล่าวถึงขั้นตอนแรกของการสร้างงานเขียนสร้างสรรค์ คือ ตั้งวัตถุประสงค์ การสื่อความหมายจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสารมีสารอะไรบ้างที่ต้องการจะสื่อเพื่อจุดประสงค์อะไร ถ้าเป็นการสื่อสารเพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงบอกเล่าตามเนื้อเรื่อง วัตถุประสงค์นั้นเป็นพื้นฐานการสื่อความหมาย ยังไม่เป็นการเขียนสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับสุนทร สีนพานนท์ และคณะ (2552) ได้เสนอวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้นักเรียนถาม และให้ความสนใจต่อคำถามแปลก ๆ ของนักเรียน ด้วยการตอบคำถามอย่างมีชีวิตชีวา ครูไม่เน้นคำตอบที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว เพราะในการแก้ปัญหาที่นักเรียนจะใช้วิธีเดาบ้างก็ควรยอม และควรกระตุ้นให้นักเรียนได้วิเคราะห์ หาคำหาและพิสูจน์คำตอบโดยการใช่วิธีชี้แนะให้นักเรียนหาคำตอบจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการคิดวิเคราะห์ซึ่งจะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 2 ขั้นการเสริมทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดถ้อยคำแปลกใหม่ที่สามารถนำไปสร้างสรรค์ผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ขั้นตอนนี้

ประกอบด้วยการเปรียบเทียบ 3 แบบ ได้แก่ การเปรียบเทียบทางตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการสร้างคำคู่ขัดแย้ง จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ สามารถแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองออกมาโดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบ หากผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนช่วยกันเปรียบเทียบจะสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเต็มไปด้วยคำตอบแปลกใหม่และหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการคิด และยอมรับความคิดของผู้อื่น สอดคล้องกับสุวิทย์ มูลคำ (2557) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ถือว่าเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็กทำให้สามารถสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต้อสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังทางความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้เด็กเป็นคนมีอิสระทางความคิด มีความคิดที่ฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ

ขั้นที่ 3 ขั้นการร่างงานและสร้างงานเขียนตามเงื่อนไข ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนนำข้อมูลในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มาเรียบเรียงเป็นงานเขียน ผู้สอนมีการสาธิตการเขียนโครงร่างเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนให้ผู้เรียนศึกษาเป็นแบบอย่าง ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดและถ่ายทอดข้อมูล จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนนำคำที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบไว้ในขั้นที่ 2 มาใช้ในการเขียนเพื่อให้งานเขียนมีการใช้ถ้อยคำแปลกใหม่ น่าสนใจ และสื่อความหมายได้ชัดเจน รวมทั้งมีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 1 สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (2551) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการในการเขียน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำมาใช้ในการเขียน ต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

ขั้นที่ 4 ขั้นอ่านทบทวนและแก้ไขงานเขียน จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน หลังจากที่มีผู้สอนมีการเน้นย้ำให้ตรวจสอบข้อผิดพลาดทางภาษาที่พบในงานเขียน เมื่อผู้เรียนเกิดความสงสัยเรื่องความหมายของคำที่มีศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากผู้สอนและแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ มีการแลกเปลี่ยนงานของของตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียนอ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียน สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) กล่าวถึงการแก้ไขเพื่อให้งานเขียนอยู่ในรูปที่ถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ชัดเจน ในขั้นตอนนี้จะเน้นในเรื่องกลไกของภาษา การใช้ภาษาและรูปแบบของการเขียน ในขั้นนี้ครูควรฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการตรวจแก้งานหลาย ๆ วิธี เช่น การให้นักเรียนอ่านออกเสียงเพื่อตรวจสอบ การเว้นวรรคตอนและประเมินว่าประโยคแต่ละประโยคสมบูรณ์หรือไม่ ตลอดจนการฝึกให้ใช้กิจกรรมในการตรวจอีกด้วย

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลและนำเสนองานเขียน จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีการประเมินงานเขียนของตนเองว่าเขียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในตอนต้นหรือไม่ มีการตรวจสอบเนื้อหาของเรื่องว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันหรือไม่ รวมทั้งสามารถสร้างผลงานเขียนได้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การเขียนแต่ละรูปแบบหรือไม่ เพื่อให้งานเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์และสามารถสื่อความได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ซึ่งการประเมินผลงานเขียนมีหลากหลายแบบไม่ว่าจะเป็น ผู้เรียนตรวจสอบงานเขียนของตนเอง ผู้เรียนแลกเปลี่ยนให้เพื่อนช่วยประเมินงานเขียน และผู้สอนเป็นผู้ประเมินงานเขียนของผู้เรียน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศของ Louie (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตซานฟรานซิสโกที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยใช้ทฤษฎีกระบวนการเขียน ผลการวิจัยพบว่า การเขียนแบบเน้นกระบวนการ โดยมีผู้สอนให้คำปรึกษาระหว่างกระบวนการ ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนกันตรวจแก้ชิ้นงานและแสดงความคิดเห็นต่องานเขียน มีการนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงงานช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีแรงจูงใจมากขึ้น ผลจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองพบว่าความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนพัฒนาขึ้น

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ 5 ขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นกระบวนการ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิด

สร้างสรรค์ จนทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างและพัฒนางานเขียนได้ด้วยตนเองอย่างมีกระบวนการและมีความคิดสร้างสรรค์

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.1.1 บทบาทของผู้สอนจะต้องเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนอยู่เสมอ เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย และไม่มีการปิดกั้น

5.1.2 ผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการให้นักเรียนเข้าใจ

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไปใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ

5.2.2 ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไปศึกษาผลในด้านความพึงพอใจของผู้เรียน และเจตคติของผู้เรียน

5.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เช่น การสอนแบบร่วมมือ

6. เอกสารอ้างอิง

- จริยา แก้วศรีนวม. (2557). *การพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: พี บาลานซ์ ดีไซน์ แอนด์ แอนิเมชัน.
- พัทธมน ภิบาลรัตน์. (2557). *การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนความเรียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2559). *คิดสร้างสรรค์ : สอนและสร้างได้อย่างไร*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประภาส สีหอำไพ. (2531). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. กรมวิชาการ. (2544). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2555-2559)*, กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุนันท์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). *พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- Bruce Joyce. Marsha Weil. with Emily Calhoun. (2000). *Models of Teaching (sixth edition)*, Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen. A.D. (1990). *Language Learning*. Boston: Heinle & Heinle.

Louie. A.C. (1994). Improving composition for secondary ELS. Student through the process approach dissertation thesis (Education). San Francisco University. Photocopied.